

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Evou Lukotkovou v právní věci žalobce: **J. V.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 8. 2015, č. j. MPSV-UM/6619/15/9S-ZLK, sp. zn. SZ/713/2015/9S-ZLK,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 18. 8. 2015, č. j. MPSV-UM/6619/15/9S-ZLK, sp. zn. SZ/713/2015/9S-ZLK bylo podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“) odvolání zamítnuto a rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky ve Zlíně ze dne 18. 6. 2015, č. j. 43824/2015/ZLI (dále též „správní orgán I. stupně“) bylo potvrzeno.

Rozhodnutím správního orgánu I. stupně ze dne 18. 6. 2015 nebyla žalobci přiznána dávka mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje, tj. na úhradu komunálního odpadu za období 2014 a 2015 ve výši 1.000 Kč, úhradu daně z nemovitosti ve výši 403 Kč a finanční pomoc na hrazení cestovného na kontaktní schůzky klienta na Úřadu práce ČR – krajská pobočka ve Zlíně (dále též „ÚP“).

Proti citovanému rozhodnutí podal žalobce odvolání, o němž rozhodl žalovaný dne 18. 8. 2015, rozhodnutí je předmětem soudního přezkumu.

Žalobce podal dne 30. 10. 2015 žalobu, v níž nesouhlasil s napadeným rozhodnutím. Jeho žalobní argumentace se ztotožňuje v podstatě s obsahem odvolání, kdy poukázal na opakované porušování zákona o hmotné nouzi ze strany správního orgánu, tj. Úřadu práce Zlín, kde jeho pracovníci zneužívají svého postavení svým konáním, kterým jej opakovaně ohrožují na životě. Poukázal na to, že od roku 2012 mu nebyla přiznána žádná z dávek existenčního životního minima, které nárokoval ve spojení s náklady placení s chodem domácnosti a základních životních potřeb. Stěžoval si, že i žalovaný opakovaně vůči němu postupuje v rozporu s Ústavou ČR tím, že opakovaně porušuje základní lidská práva.

Žalovaný v písemném vyjádření ze dne 2. 12. 2015 uvedl genezi správního spisu i právní závěr, o který opřel rozhodnutí správní orgán I. stupně i žalovaný. K žalobním námitkám, které se týkaly především výhrad žalobce vůči jednání a konání úředních osob správních orgánů, žalovaný uvedl, že zaměstnanci správního orgánu řešící pomoc v hmotné nouzi jsou dle ust. § 63 odst. 1 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (dále též „ZPHN“) oprávněni provádět sociální šetření za účelem ověření rozhodných skutečností pro nárok na dávky pomoci v hmotné nouzi, přičemž jeho provádění vychází z platných právních předpisů. Úřad práce je povinen respektovat platné právní předpisy a v případě, že žadatel o dávku pomoci v hmotné nouzi nedá souhlas k provedení sociálního šetření, je oprávněn dle citovaného právního ustanovení dávku pomoci v hmotné nouzi nepřiznat. Žalovaný na základě uvedeného byl přesvědčen, že byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu nezbytném pro soulad úkonů s požadavky uvedenými v právních předpisech a že rozhodl v souladu se zákony, tudíž navrhl, aby žaloba jako nedůvodná byla zamítnuta.

Ve správním spise se nachází žádost žalobce o mimořádnou okamžitou pomoc podaná dne 26. 5. 2015 na Úřadu práce ČR – krajská pobočka ve Zlíně, kterou žádal jmenovaný o přiznání dávky mimořádné okamžité pomoci – nezbytný jednorázový výdaj na úhradu komunálního odpadu za období roku 2014 a 2015 ve výši 1.000 Kč, úhradu daně z nemovitosti ve výši 403 Kč a finanční pomoc na hrazení cestovného na kontaktní schůzky na Úřadu práce Zlín. V žádosti dále uvedl, že je ohrožen na životě, neboť nepobírá žádnou z dávek životního či existenčního minima. Typy mimořádné okamžité pomoci označil jako újma na zdraví, vážná mimořádná událost a ohrožení osoby sociálním vyloučením. Dále k žádosti přiložil doklad o výši měsíčních příjmů za rok 2014 až 2015 prokazující, že je bez jakéhokoli příjmu, dále tiskopis označený „ostatní společně posuzované osoby“, kde není uvedena žádná osoba, k rodinnému stavu žalobce, je svobodný. Taktéž z tiskopisu „Prohlášení o celkových sociálních a majetkových poměrech“ vyplývá, že nemá nemovitý i movitý majetek. Zároveň je připojena i upomínka č. 1 ze dne 11. 5. 2015 vydaná obecným úřadem Lhotsko týkající se zaplacení nedoplatku za komunální odpad ve výši 500 Kč za rok 2014 a ve výši 500 Kč za rok 2015. Z poštovní poukázky A vyplývá, že ke dni 9. 4. 2015 u žalobce byl evidován nedoplatek z daně z nemovitých věcí v částce 403 Kč. Dále se ve spise nachází udělení souhlasu s provedením sociálního šetření na základě poučení žadatele o dávku podle § 63 ZPHN ze dne 26. 5. 2015 vlastnoručně podepsanou žalobcem, v němž po poučení uvedl *„nesouhlasím tímto se sociálním šetřením podle § 63 zákona č. 111/2006 Sb., jelikož jsem osoba ohrožená na životě, která nepobírá žádnou ze sociálních dávek, což je v rozporu s Ústavou ČR.“* Rozhodnutím správního orgánu I. stupně ze dne 18. 6. 2015, č. j. 43824/2015/ZLI, sp. zn. UP/122266/2015/HN nebyla žalobci přiznána dávka mimořádné

okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje. Dne 20. 7. 2015 podal žalobce odvolání, o němž žalovaný rozhodl dne 18. 8. 2015.

V předmětné věci na žádost žalobce bylo nařízeno jednání, které se konalo dne 18. 9. 2017. Žalobce, ačkoliv byl řádně předvolán, jak je zdokladováno doručenkou vykázanou dne 7. 7. 2017, k jednání se nedostavil, neúčast řádně a včas neomluvil. Žalovaný neúčast při jednání uvedeného dne omluvil písemně dne 11. 9. 2017. Soud proto věc projednal v nepřítomnosti účastníků řízení.

Právní posouzení:

Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále též „s.ř.s.“), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.), žaloba je přípustná (§ 65, § 68, § 70 s.ř.s.).

Soud přezkoumal obě napadená správní rozhodnutí, jakož i řízení předcházející jejich vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).

Žaloba není důvodná.

Soud při svém rozhodování vycházel z následujících skutečností, úvah a závěrů:

Přednostně se zabýval posouzením přezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, resp. nepřezkoumatelnosti tohoto rozhodnutí, neboť se jedná o tak závažnou vadu, že se jí musí zabývat i z úřední povinnosti. Je-li totiž správní rozhodnutí nepřezkoumatelné, lze jen stěží uvažovat o jeho přezkumu správním soudem, což ostatně vyplývá již z lingvistické stránky věci, kdy nepřezkoumatelné rozhodnutí logicky nelze věcně přezkoumat. Nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí tedy obvykle bývá překážkou posouzení důvodnosti dalších žalobních námitek, což však v daném případě nenastalo.

K nepřezkoumatelnosti správních rozhodnutí pro nedostatek důvodů uvedl Vrchní soud v Praze v rozsudku ze dne 26. 2. 1993, sp. zn. 6 A 48/92, SJS 27/0, SP č. 27/1994, že *„Z odůvodnění rozhodnutí musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné, nebo jinými řádně provedenými důkazy za vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů a jaké úvahy jej případně vedly k uložení sankce v konkrétní výši. Z odůvodnění správního rozhodnutí musí jednoznačně vyplývat, že se správní orgán posuzovanou věcí zabýval, neopomenul žádné účastníkovy námitky a přihlédl i k námitkám strany druhé. Užití argumenty a úvahy správního orgánu nesmí vzbudit pochybnosti o jeho nezávislosti a odbornosti. Z odůvodnění musí plynout vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé. Pokud by tomu tak nebylo, rozhodnutí by bylo nepřezkoumatelným, neboť by nedávalo dostatečné záruky pro to, že nebylo vydáno v důsledku libovůle.“*

Při výkladu pojmu „nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu“ vyšel zdejší soud dále i z konstantní judikatury vztahující se k nepřezkoumatelnosti soudních rozhodnutí, která je shrnuta např. v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2011, č. j. 2 As 85/2011-170 všechny rozsudky NSS jsou dostupné na www.nssoud.cz), kde je mj. uvedeno: „*K vymezení rozsahu přezkoumatelnosti soudních rozhodnutí přispěl Ústavní soud, který např. v nálezu ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, publ. ve Sb.n.u. ÚS, svazek 45, náleze 64, str. 77, vyslovil, že odůvodnění rozhodnutí soudu jednajícího a rozhodujícího ve správním soudnictví, z něhož nelze zjistit, jakým způsobem postupoval soud při posuzování rozhodné skutečnosti, nevyhovuje zákonným požadavkům kladeným na obsah odůvodnění a v konečném důsledku takové rozhodnutí zasahuje do základních práv účastníka řízení, který má nárok na to, aby jeho věc byla spravedlivě posouzena.*“ Ústavní soud rovněž v nálezu ze dne 17. 12. 2008, sp. zn. I. ÚS 1534/08 (dostupný na nalus.usoud.cz) také konstatoval: „*Soudy jsou povinny své rozhodnutí řádně odůvodnit; jsou povinny též vysvětlit, proč se určitou námitkou účastníka řízení nezabývaly (např. proto, že nebyla uplatněna v zákonem stanovené lhůtě). Pokud tak nepostupují, porušují právo na spravedlivý proces garantované čl. 36 odst. 1 Listiny.*“ V tomto nálezu Ústavní soud dále vyslovil, že „*... je-li povinností krajských soudů vyplývající z práva na spravedlivý proces podle článku 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod to, aby se vypořádaly i s námitkami žalobců uplatněnými opožděně, a to z pohledu včasnosti jejich uplatnění, tím spíše je dána povinnost krajských soudů vypořádat se s námitkami uplatněnými v žalobě, tedy řádně a včas*“. Z konstantní judikatury Ústavního soudu (např. náleze ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, publ. ve Sb. n. u. ÚS, svazek 3, náleze 34, str. 257, a náleze ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, publ. ve Sb. n. u. ÚS, svazek 8, náleze 85, str. 287) také vyplývá, že jedním z požadavků vyplývajících z práva na spravedlivý proces a z principů právního státu je povinnost soudů svá rozhodnutí odůvodnit. Ve správním soudnictví nachází tato zásada vyjádření v ustanovení § 54 odst. 2 s.ř.s. Z odůvodnění rozsudku musí vyplývat vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé. Pokud by tomu tak nebylo, rozhodnutí by bylo nepřezkoumatelné, protože by nedávalo dostatečné záruky pro to, že nebylo vydáno v důsledku libovůle a způsobem porušujícím ústavně zaručené právo na spravedlivý proces.

Také Nejvyšší správní soud ve svých rozsudcích opakovaně vyslovil, že není-li z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, nutno pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s.ř.s. zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby. Soud, který se vypořádává s takovou argumentací, ji nemůže jen pro nesprávnost odmítnout, ale musí také uvést, v čem konkrétně její nesprávnost spočívá (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS, a také rozsudek ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, www.nssoud.cz). Obdobně v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2007, č. j. 1 Afs 53/2007-34 (dostupný na www.nssoud.cz), bylo vysloveno, že „*... je povinností soudu stranám sporu ozřejmit, jakými úsudky byl veden a k jakým závěrům dospěl*“. V této souvislosti lze také poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2008, č. j. 5 As 29/2007-64, dostupný na www.nssoud.cz, v němž se uvádí, že v situaci, kdy „*... je část odůvodnění rozsudku krajského soudu, v níž se měl krajský soud vyjádřit ke skutkovým a právním otázkám vyplývajícím z uplatněných žalobních bodů, tvořena z valné části toliko pasážemi převzatými bez dalšího komentáře z publikovaného judikátu v jiné, skutkově i právně odlišné věci, aniž by krajský soud zároveň*

vyložil, jaký význam mají tyto převzaté závěry pro jeho rozhodnutí ve věci, je rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů“. Za nepřezkoumatelná pro nesrozumitelnost pak lze považovat zejména ta rozhodnutí, která postrádají základní zákonné náležitosti, z nichž nelze seznat, o jaké věci bylo rozhodováno či jak bylo rozhodnuto, která zkoumají správní úkon z jiných než žalobních důvodů (pokud by se nejednalo o případ zákonem předpokládaného přezkumu mimo rámec žalobních námitek), jejichž výrok je v rozporu s odůvodněním, která neobsahují vůbec právní závěry vyplývající z rozhodných skutkových okolností nebo jejichž důvody nejsou ve vztahu k výroku jednoznačné (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, publ. pod č. 244/2004 Sb. NSS). Také správní rozhodnutí lze považovat za nepřezkoumatelné buď pro nedostatek důvodů, nebo pro nesrozumitelnost. Stejně závěry je třeba zásadně vztáhnout i na rozhodnutí správních orgánů.

Optikou shora uvedeného na základě nastoleného právního režimu soud konstatuje, že nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí zjištěna nebyla.

Podle ust. § 1 odst. 1 ZPHN tento zákon upravuje poskytování pomoci k zajištění základních životních podmínek fyzických osob, které se nachází v hmotné nouzi, prostřednictvím dávek pomoci v hmotné nouzi.

Podle ust. § 36 odst. 1 citovaného zákona nárok na mimořádnou okamžitou pomoc má

- a) osoba uvedená v ust. § 2 odst. 3,
- b) osoba uvedená v ust. § 2 odst. 4 a 5, pokud je považovaná za osobu v hmotné nouzi,
- c) osoba uvedená v ust. § 2 odst. 6, pokud je považovaná za osobu v hmotné nouzi.

V projednávané věci bylo bezpochyby prokázáno, že žalobce předmětnou žádost podal dne 26. 5. 2015, k níž připojil další shora citované listiny. Téhož dne podepsal listinu označenou „udělení souhlasu s provedením sociálního šetření“, z níž vyplývá, že byl poučen podle § 63 ZPHN, poučení vzal na vědomí, což ztvdil vlastnoručním podpisem, avšak s dodatkem, že nesouhlasí se sociálním šetřením, jelikož je osobou ohroženou na životě, která nepobírá žádnou ze sociálních dávek, což je v rozporu s Ústavou ČR.

Soud nezpochybňuje, že žadatel o dávku se mohl dostat do tíživé životní situace, avšak vzhledem k tomu, že neposkytl dostatečnou součinnost úřadu práce za účelem ověření jeho celkových sociálních a majetkových poměrů formou sociálního šetření, kdy pracovníci úřadu práce jsou **povinni** ve smyslu citovaného právního ustanovení ZPHN toto šetření k ověření skutečností rozhodných pro nárok na dávku nebo jeho výši provádět, naopak sám žadatel výslovně prohlásil, že nesouhlasí s tímto šetřením, zbavil se tak možnosti vyhodnocení stavu hmotné nouze pro nárok na dávku mimořádné okamžité pomoci a prošetřit jeho celkové sociální a majetkové poměry. Jelikož soud neshledal pochybení v postupu správních orgánů, jejich postup nevybočil z rámce zákonem stanovených právních hledisek, v odůvodnění rozhodnutí jsou správně posouzeny rozhodující právní i faktické skutečnosti, z nichž žalovaný vycházel, skutková zjištění jsou přehledně a srozumitelně uvedena a vyplývají z uvedených důkazů, nebyly shledány důvody k vyhovění žalobcových námitek, a proto dle § 78 odst. 7 s.ř.s. žalobu zamítl.

O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Ve věci byl plně úspěšný žalovaný, který však neměl právo na náhradu nákladů řízení dle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce ve věci byl neúspěšný, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nevzniklo (§ 60 odst. 1 s.ř.s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Brně dne 18. září 2017

JUDr. Eva Lukotková, v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
B. Z.